

Sygn. VPa 2/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2014 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariola Mastalerz

Sędziowie: SSO Magdalena Marczyńska

SSR del. Urszula Sipińska-Sęk (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa Urzędu Miasta P.

przeciwko A. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda Urzędu Miasta P. od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 listopada 2013r. sygn. IV P-Pm 218/13

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala,*
- 2. zasądza od powoda Urzędu Miasta P. na rzecz pozwanej A. K. kwotę 705,00 (siedemset pięć) złotych tytułem kosztów procesu za obie instancje.*

Sygn. akt V Pa 2/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 maja 2013 roku powód Urząd Miasta P. wniósł o zasądzenie od pozwanej A. K. na swoją rzecz kwoty 3.552,36 zł tytułem zwrotu wypłaconej odprawy.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 5 listopada 2013 roku wydanym w sprawie IV P-Pm 218/13 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od pozwanej A. K. na rzecz powoda Urzędu Miasta P. kwotę 3552,36,36 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 10 maja 2013 roku do dnia zapłaty oraz zwolnił pozwaną A. K. od obowiązku zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Urząd Miasta P. rozwiązał z A. K. stosunek z pracy za wypowiedzeniem z dniem 30 czerwca 2011 roku. Jako przyczynę rozwiązania stosunku pracy powód wskazał przyczyny leżące po stronie pracodawcy. A. K. przysługiwała odprawa w wysokości 3.552,36 zł.

Pozwana odwołała się od wypowiedzenia stosunku pracy, żądając odszkodowania w kwocie 4.700,00 zł za nieuzasadnione rozwiązanie stosunku pracy.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 15 listopada 2012 roku w sprawie V Pa 42/12 zasądzono na rzecz A. K. odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w kwocie 4.700,00 zł.

Z przysługującej powódce odprawy w kwocie 3.552,36 PLN, 639,00 PLN przekazano do Urzędu Skarbowego jako zaliczkę na poczet podatku dochodowego, kwotę 2.496,30 PLN potrącono z zobowiązaniem powódki z tytułu zadłużenia - pożyczki mieszkaniowej z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Na rachunek bankowy powódki przelano kwotę 417,06 zł.

A. K. w dniu 22 grudnia 2009 roku zawarła z Urzędem Miasta P. umowę nr (...) pożyczki z ZFŚŚ na cele mieszkaniowe.

Zgodnie z § 5 umowy niespłacona kwota pożyczki podlega natychmiastowej spłacie lub na warunkach określonych przez pracodawcę w przypadku rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem.

Pracodawca decyzję dotyczącą warunków spłaty podejmuje na wniosek pracownika po uzyskaniu zgody poręczycieli na spłatę długu na nowych warunkach.

A. K. upoważniła pracodawcę do potrącenia rat pożyczki w przypadku obowiązku natychmiastowej spłaty z wynagrodzenia oraz wszystkich innych przysługujących jej należności - § 3 ust 1 i 2.

Pismem z dnia 28 czerwca 2011 roku pozwana A. K. wniosła o rozłożenie należności z tytułu pożyczki na raty.

Poręczyciele powódki nie wyrazili zgody na powyższe.

Pismem z dnia 30 czerwca 2011 roku powód poinformował pozwaną o braku możliwości rozłożenia należności na raty z uwagi na brak zgody poręczycieli na anektowanie terminu spłaty.

Urząd Miasta P. wniosł o zasądzenie od pozwanej A. K. kwoty 3.552,36 zł tytułem zwrotu wypłaconej odprawy.

Pozwana nie uznała powództwa i podniosła, iż wypłaconą odprawę zużyła na bieżące potrzeby. Wskazała także, iż wypłacono jej nie całą kwotę odprawy a jedynie 417,06 zł.

Sąd Rejonowy podniósł, iż przyznając powódce odszkodowanie z tytułu rozwiązania stosunku pracy Sąd Okręgowy potwierdził brak zasadności rozwiązania z powódką stosunku pracy, brak zaistnienia przyczyny wskazanej w wypowiedzeniu, a tym samym nie zaistnienie okoliczności rodzących prawo do odprawy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Sąd Rejonowy wskazał na przyjęty w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, iż celem odprawy nie może być bezpodstawne wzbogacenie pracownika, do którego dochodzi, gdy pracodawca, przekonany o prawidłowości wypowiedzenia umowy o pracę, wypłaca mu świadczenie należne w momencie zwolnienia, którego podstawa prawna odpada w późniejszym okresie. Wnosząc pozew o przywrócenie do pracy, powódka musiała się liczyć z możliwością rozstrzygnięcia sądu pracy zgodnie z żądaniem pozwu - vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009 roku w sprawie II PK 117/08.

Tożsame stanowisko wynika z powołanego przez Sąd I instancji wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2011 roku w sprawie II PK 4/11, w uzasadnieniu którego wskazano, iż Sąd rozpoznający sprawę o zwrot wypłaconej pracownikowi odprawy pieniężnej jako świadczenia nienależnego jest związany wcześniejszym, prawomocnym wyrokiem zapadłym między tymi samymi stronami, zasądającym na rzecz pracownika odszkodowanie w związku z pozornością przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę (art. 365 § 1 k.p.c.). Zasadzenie na rzecz pracownika odszkodowania w związku z ustaleniem braku przyczyn nie dotyczących pracownika do wypowiedzenia mu umowy o pracę oznacza, że odpadła podstawa do wypłaty odprawy pieniężnej, w związku z czym przybrała ona charakter świadczenia nienależnego (art. 410 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

W ocenie Sądu Rejonowego przywołane wywody Sądu Najwyższego wskazują na zasadność twierdzenia powoda, iż wypłacona pozwanej odprawa stała się świadczeniem nienależnym podlegającym zwrotowi, a tym samym brak jest zaś możliwości zastosowania art. 409 k.c. przewidującego wygaśnięcie obowiązku zwrotu korzyści wobec jej zużycia przez A. K., bowiem winna była liczyć się z obowiązkiem jej zwrotu.

Kontynuując swój wywód odnośnie zarzutu pozwanej, że wypłacono jej jedynie kwotę 417,06 zł, Sąd Rejonowy stwierdził, że potrącenie z odprawy pożyczki z ZFŚS nastąpiło zgodnie z warunkami umowy zawartej przez nią z pracodawcą, a obowiązek natychmiastowej spłaty był wynikiem nie złej woli pracodawcy, a faktu, iż jej poręczyciele odmówili zgody na anektowanie umowy.

W ocenie Sądu Rejonowego fakt spłaty zadłużenia skutkowało przysporzeniem po stronie A. K., jej zobowiązanie zostało spłacone i wierzytelność z nim związana wygasła.

W oparciu o powyższe Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenie powoda podlega uwzględnieniu.

Biorąc natomiast pod uwagę sytuację rodzinną i majątkową powódki Sąd Rejonowy korzystając z regulacji art. 102 k.p.c. zwolnił A. K. od obowiązku zwrotu stronie powodowej kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik pozwanej, zaskarżając go w zakresie pkt 1.

Wyrokowi zarzucił:

1. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisu postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy - art. 328 § 2 KPC poprzez niewyjaśnienie w pisemnym uzasadnieniu wyroku podstawy prawnej zasądzonych od pozwanej na rzecz powoda odsetek ustawowych oraz braku odniesień do podniesionego przez pozwaną zarzutu sprzeczności powództwa z zasadami współżycia społecznego;

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu Rejonowego z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 KPC poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób niewszechstronny i dowolny bowiem z pominięciem dowodów:

- z dokumentu znanego Sądowi z urzędu ze sprawy sygn. akt IV P 114/11 tj. pisma powoda z dnia 29 marca 2011 roku zawierającego oświadczenie o rozwiązaniu z powodem umowy o pracę, z którego wynika, że wskazana przez powoda przyczyna wypowiedzenia - likwidacja stanowiska pracy nie stanowiła wyłącznego powodu rozwiązania umowy o pracę, a zatem nie była przyczyną jedyną i wyłączną rozwiązania z powodem stosunku pracy,

- z dokumentów dotyczących wypłaty jednorazowej odprawy, z których wynika, iż powód wypłacając odprawę nie zastrzegał obowiązku jej zwrotu a także, iż nie wypłacał odprawy w celu uniknięcia przymusu,

- z zeznań pozwanej, która złożyła zeznanie na istotną okoliczność, iż nie jest już wzbogacona, gdyż zużyła wypłaconą jej przez powoda odprawę na bieżące potrzeby życia codziennego,

3. naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 409 KC w zw. z art. 300 KP poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że pozwana winna liczyć się z obowiązkiem zwrotu wypłaconej przez powoda jednorazowej odprawy pieniężnej;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 10 ust. 1 i art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. 90, poz. 844 ze zm. poprzez ich błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że pozwana miała prawo do jednorazowej odprawy pieniężnej z tytułu rozwiązania stosunku pracy z powodem, w sytuacji, gdy przyczyny niedotyczące pozwanej nie stanowiły wyłącznego powodu rozwiązania z pozwaną stosunku pracy;

5. naruszenie przepisu prawa materialnego art. 411 pkt 1 i pkt 2 KC w zw. z art. 300 KP poprzez ich błędną wykładnię i niezastosowanie w sprawie;

6. naruszenie przepisu prawa materialnego art. 481 § 1 KC w zw. z art. 300 KP poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że powodowi przysługują odsetki ustawowe od wypłaconej pozwanej jednorazowej odprawy pieniężnej.

W oparciu o powyższe zarzuty apelacyjne pełnomocnik pozwanej wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania w obu instancjach, obejmujących opłatę od apelacji i koszty zastępstwa radcowskiego pozwanej według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powoda wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania w obu instancjach w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest uzasadniona, ale z innych przyczyn niż wskazane w apelacji. Nie mniej zgodnie z art. 378 §1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznając sprawę w granicach apelacji, nie jest związany wnioskami ani zarzutami apelacyjnymi. Jest natomiast władny do badania zasadności ustalonej przez Sąd Rejonowy podstawy faktycznej i jeśli zachodzi konieczność do skorygowania jej i zastosowania właściwego do tej podstawy prawa, co też ma miejsce w przedmiotowej sprawie.

Sąd Rejonowy – powołując się na fakty znane mu urzędowo ze sprawy IV P 114/11, w której A. K. dochodziła od Urzędu Miasta w Piotrkowie Tryb. odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie z nią umowy o pracę za wypowiedzeniem – dokonał sprzecznych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w tej sprawie materiału dowodowego, co doprowadziło do naruszenia art. 233 k.p.c. oraz przepisów prawa materialnego art. 410§2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Należy bowiem podzielić pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 22 czerwca 2011r. w sprawie II PK 4/11, zacytowany również przez Sąd Rejonowy, iż Sąd rozpoznający sprawę o zwrot wypłaconej pracownikowi odprawy pieniężnej jako świadczenia nienależnego jest związany wcześniejszym, prawomocnym wyrokiem zapadłym między tymi samymi stronami, zasądającym na rzecz pracownika odszkodowanie w związku z nieuzasadnionym rozwiązaniem umowy o pracę (art. 365 § 1 k.p.c).

Sąd Rejonowy powołując się na przedmiotową sprawę podniósł, iż przyznając powódce odszkodowanie z tytułu rozwiązania stosunku pracy Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. potwierdził brak zasadności rozwiązania z powódką stosunku pracy, brak zaistnienia przyczyny wskazanej w wypowiedzeniu, a tym samym nie zaistnienie okoliczności rodzących prawo do odprawy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Stanowisko Sądu Rejonowego jest sprzeczne z treścią ustaleń Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. w sprawie V Pa 42/12 rozpoznającego apelację A. K. od wyroku Sądu Rejonowego w sprawie IV P 114/11, którymi wszak Sąd Rejonowy – jak sam przyznał - był związany z mocy art. 365§1 k.p.c. Prawomocny wyrok swą mocą powoduje, że nie jest możliwe

dokonanie odmiennej oceny i odmiennego osądzenia tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami. W konsekwencji Sąd Rejonowy był związany ustaleniami Sądu Okręgowego w sprawie V Pa 42/12 co do przyczyny wypowiedzenia A. K. stosunku pracy.

Z lektury uzasadnienia w sprawie V Pa 42/12 wynika, że Sąd Okręgowy uznał, iż wskazana A. K. przez Urząd Miasta w P.. w pisemnym wypowiedzeniu z dnia 29 maja 2011r. przyczyna rozwiązania stosunku pracy tj. likwidacja stanowiska pracy na stanowiskach gońców z 6 na 5 w związku ze zmniejszeniem etatyżacji Urzędu Miasta zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 110 z dnia 22 marca 2011r w sprawie ustalenia etatyżacji Urzędu Miasta, była rzeczywistą, a nie pozorną – jak przyjmuje Sąd Rejonowy - przyczyną uzasadniającą wypowiedzenie umowy o pracę. Bezsprzeczne – jak pisze w uzasadnieniu Sąd Okręgowy – było to, iż doszło do likwidacji stanowiska pracy gońca, a zatem reorganizacji polegającej na zmniejszeniu zatrudnienia w komórce organizacyjnej Urzędu Miasta P. Przyczyna ta jako rzeczywista, konkretna i prawdziwa z całą pewnością uzasadniała rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem. Sąd Okręgowy uznał za bezzasadne jedynie pozostałe wskazane w wypowiedzeniu przyczyny rozwiązania z A. K. stosunku pracy, a mianowicie przyczyny dotyczące jej osoby tj.: naruszenie obowiązków pracowniczych polegające na niewykorzystywaniu w pełni czasu pracy do realizacji zadań tj. nieuzasadnione przebywanie na terenie Urzędu Miasta po pobraniu listów do doręczenia (opóźnienie wyjścia w teren, nierzetelne rejestracje wyjścia i wejścia do i z Urzędu w systemie Rpc), demonstrowanie lekceważącego stosunku do wykonywania zadań, podburzanie pozostałych gońców do nieangażowania się w realizację nałożonych zadań i do nie uwzględniania potrzeb pracodawcy, zachowanie w sposób nie liczący z wymaganiami wobec pracownika samorządowego, a poprzez to tworzenie stresującej atmosfery w pracy. Tym samym, wbrew z kolei zarzutom apelacji, uznał, że jedyną przyczyną uzasadniającą rozwiązanie z A. K. stosunku pracy były przyczyny nie leżące po stronie pracownika. Wadliwość dokonanego wobec A. K. wypowiedzenia umowy o pracę nie tkwiła w nie istnieniu przyczyny wypowiedzenia, lecz w przyjętych kryteriach doboru pracownika, z którym ma być rozwiązana umowa o pracę. Sąd Okręgowy uznał, że wybór A. K. do zwolnienia z pracy był nieprawidłowy, gdyż miała ona najdłuższy staż pracy spośród wszystkich gońców, pracowała na dobrym poziomie, a jej wydajność plasowała ją na 2 lub 3 miejscu, dodatkowo jako matka samotnie wychowująca dziecko miała najtrudniejszą sytuację rodzinną. Z tych względów Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż przedstawione przez Urząd Miasta w P. kryteria selekcji okazały się nieobiektywne i niewłaściwie zastosowane i jako takie nie mogły być podstawą rozwiązania z A. K. umowy o pracę, przez co wypowiedzenie jej umowy o pracę naruszyło art. 45§1 k.p. i uzasadnia żądanie z tego tytułu odszkodowania.

Podstawą zasądzenia na rzecz A. K. od Urzędu Miasta w P. odszkodowania w sprawie V Pa 42/12 nie był zatem „brak zaistnienia przyczyny wskazanej w wypowiedzeniu”, jak błędnie przyjmuje Sąd Rejonowy, ale nieprawidłowy wybór jej osoby do zwolnienia z przyczyny wskazanej w wypowiedzeniu w postaci likwidacji stanowiska pracy spowodowanej redukcją etatów gońców. Co więcej, wbrew wywodom apelacji, przyczyna ta była wyłączną przyczyną rozwiązania z pozwaną stosunku pracy, gdyż pozostałe wskazane w wypowiedzeniu przyczyny Sąd Okręgowy uznał za niezasadne. U podstaw rozwiązania z pozwaną stosunku pracy legły zatem wyłącznie przyczyny nie dotyczące pracownika (redukcja etatów).

Skoro zatem Sąd Okręgowy w sprawie V Pa 42/12 nie zakwestionował prawdziwości wskazanej przez stronę pozwaną w wypowiedzeniu umowy o pracę przyczyny nie dotyczącej pracownika (likwidacja stanowiska pracy), a co więcej ustalił, że była ona wyłączną przyczyną rozwiązania stosunku pracy, którymi to ustaleniami Sąd w niniejszej sprawie jest związany z mocy art. 365§1 k.p.c., to oznacza, że pozwana –odmiennie niż to wywodzi w apelacji jej pełnomocnik - była uprawniona do otrzymania od powoda jednorazowej odprawy pieniężnej na podstawie art. 10 ust. 1 w zw. z art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. 90, poz. 844 ze zm.).

Stosownie do art. 8 ust. 1 tej ustawy pracownikowi, w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach grupowego zwolnienia, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości w nim określonej. Odprawa z art. 8 ustawy przysługuje w myśl art. 10 ust. 1 ustawy także w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, jeżeli przyczyny te stanowią wyłączny

powód uzasadniający wypowiedzenie stosunku pracy lub jego rozwiązanie na mocy porozumienia stron, a zwolnienia w okresie nieprzekraczającym 30 dni obejmują mniejszą liczbę pracowników niż określona w art. 1 ustawy .

Przesłankami prawa do odprawy przysługującej na podstawie art. 8 ustęp 1 w zw. z art. 10 ustęp 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników jest rozwiązanie stosunku pracy oraz wyłączność niedotyczącej pracownika przyczyny tego rozwiązania. Pozwana spełniła te przesłanki. Zawarta przez nią ze stroną powodową umowa o pracę uległa rozwiązaniu, a przyczyną tego stanu rzeczy były wyłącznie przyczyny leżące po stronie pracodawcy, a zatem nie dotyczące jej jako pracownika.

Jak wskazał Sąd Najwyższy, przyczyny wskazane w art. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników stanowią wyłączny powód zwolnienia, jeżeli bez zaistnienia jednej z tych przyczyn rozwiązanie stosunku pracy nie nastąpiłoby. Obok tych przyczyn mogą występować inne okoliczności, stanowiące dla pracodawcy dodatkowy bodziec do rozwiązania stosunku pracy z konkretnym pracownikiem, które jednak bez zaistnienia przyczyn z art. 1 ustawy nie wystarczyłyby do uzasadnienia rozwiązania stosunku pracy (wyr. SN z 10.10.1990 r., I PR 319/90, OSP 1991, Nr 9, poz. 210).

Pozwana była zatem uprawniona do otrzymania od powoda odprawy pieniężnej, gdyż stosunek pracy został z nią rozwiązany przez powoda wyłącznie z przyczyny nie dotyczącej jej jako pracownika, za jaką należy uznać zmniejszenie ilości stanowisk gońców (likwidacja jednego stanowiska gońca), na którym to stanowisku pozwana była zatrudniona. Sytuacji tej nie zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. w sprawie V Pa 42/12, mocą którego zasądzono od Urzędu Miasta w P. na rzecz A. K. odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania stosunku pracy.

Zawarta w tym wyroku ocena Sądu Okręgowego co do dokonania przez pracodawcę niewłaściwego wyboru pracownika do zwolnienia, a zatem konieczności (potrzeby) rozwiązania stosunku pracy z pozwaną, nie pozbawia jej prawa odprawy, gdyż przyczyna niedotycząca pracownika była faktycznie wyłącznym powodem uzasadniającym wypowiedzenie umowy o pracę, które doprowadziło do rozwiązania stosunku pracy. Pomimo takiego wyroku nie odpadła więc podstawa prawna wypłaty przez powoda na rzecz pozwanej odprawy pieniężnej, jak to przyjął bezkrytycznie za stroną powodową Sąd Rejonowy.

Za takim rozumieniem art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych przemawia również bogate i utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym: prawo do odprawy nie jest związane z wadliwością rozwiązania umowy o pracę, lecz powstaje w przypadku spełnienia przesłanek określonych w ustawie o zwolnieniach grupowych, a w szczególności zależy od przyczyn zwolnienia pracownika (tak w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2005 r., II PK 304/04, OSNP 2006 nr 3-4, poz. 45); jeśli pracodawca rozwiązał umowę na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych i przyczyny wypowiedzenia są prawdziwe, to powstaje obowiązek zapłaty odprawy; jeśli przyczyny, o których mowa w powołanej regulacji są nieprawdziwe, to wówczas pracownik nabywa uprawnienia, o których mowa w art. 45 KP, tracąc jednocześnie prawo do świadczeń na podstawie ustawy o zwolnieniach grupowych; **mimo zasądzenia na rzecz pracownika odszkodowania, odprawa przysługuje wówczas, gdy istniała przyczyna z art. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych, a odszkodowanie zasądzono ze względu na inne wadliwości wypowiedzenia** (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2005 r., III PK 82/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 239 oraz z dnia 5 października 2007 r., II PK 29/07, Monitor Prawa Pracy 2008 nr 1, s. 30); a contrario -korzystny dla pracownika wynik sporu o odszkodowanie z art. 45 § 1 KP nie przesądza o zasadności roszczenia o odprawę pieniężną z art. 8 w związku z art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych, gdyż przesłanką tego ostatniego świadczenia nie jest niezgodność z przepisami bądź bezzasadność wypowiedzenia umowy o pracę, ale rozwiązanie stosunku pracy w ramach zwolnień grupowych lub indywidualnych spowodowane przyczynami niedotyczącymi pracownika, które muszą faktycznie zaistnieć (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2008 r., I PK 22/08); odprawa pieniężna przewidziana w art. 8 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych przysługuje pracownikowi wyłącznie wówczas, gdy z przyczyn wskazanych w tej ustawie nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę; prawo do odprawy pracownik zachowuje zatem tylko wtedy, gdy do rozwiązania umowy o pracę doszło rzeczywiście z przyczyn określonych w ustawie (tak w wyroku z dnia 11 września 2007 r., II PK 21/07); zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych odprawa przysługuje jeżeli przyczyny niedotyczące pracownika stanowią

wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie stosunku pracy lub jego rozwiązanie na mocy porozumienia stron, jednak w przypadku zwolnień indywidualnych konieczne jest również ustalenie, czy pracownik nie współprzyczynił się do rozwiązania stosunku pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2010 r., I PK 80/10); ocena sądu rozpoznającego roszczenie o odprawę co do braku rzeczywistej konieczności (potrzeby) rozwiązania stosunku pracy z konkretnym pracownikiem nie pozbawia go prawa do tego świadczenia, jeżeli przyczyna niedotycząca pracownika była faktycznie wyłącznym powodem uzasadniającym - w ocenie pracodawcy - wypowiedzenie umowy o pracę, które doprowadziło do rozwiązania stosunku pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2012r., II PK 102/11).

Pozwana nie nabyłaby zatem prawa do odprawy tylko wówczas, gdyby Sąd w sprawie V Pa 42/12 stwierdził, że wskazane w wypowiedzeniu umowy przyczyny leżące po stronie pracodawcy nie istniały albo nie stanowiły wyłącznego powodu rozwiązania umowy o pracę lub gdyby przywrócił pozwaną do pracy. Tylko wówczas odpadłaby podstawa prawna wypłaty odprawy z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy, a w związku z tym wypłacona odprawa stałaby się świadczeniem nienależnym.

W będącej przedmiotem osadu sprawie wypłacona pozwanej odprawa pieniężna w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn nie dotyczących pracownika miała i ma nadal oparcie w treści art. 10 ustęp 1 w zw. z art. 8 ustawy o zwolnieniach grupowych. Odprawa nie była więc świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410§2 k.c. Czyni to bezprzedmiotowymi zarzuty apelacji dotyczące błędnego zastosowania przez Sąd Rejonowy art. 409 k.c. oraz niezastosowania art. 411 pkt 1 i 2 k.p.c. Przepisy te dotyczą sytuacji, w których dochodzi do wygaśnięcia obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia lub w których nie można żądać zwrotu takiego świadczenia. Pobrana przez pozwaną odprawa nie była świadczeniem nienależnym, co czyni bezprzedmiotowym badanie stanu jej wzbogacenia (art. 409 k.c.), jak również okoliczności objętych dyspozycją art. 411 pkt 1 i 2 k.c.. Nie mają one bowiem znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Bezprzedmiotowym w związku z powyższym jest także zarzut naruszenia art. 481 k.c.

Skoro zatem nie odpadła podstawa prawna wypłaconej pozwanej odprawy, to brak było podstaw do żądania jej zwrotu przez stronę powodową. Sąd Rejonowy uwzględniając powództwo naruszył przepisy prawa materialnego, przez niewłaściwe zastosowanie art. 410§2 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo jako bezzasadne.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu za pierwszą instancję stanowił przepis art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U nr 163 poz. 1349).

Na koszty postępowania apelacyjnego złożyła się opłata od apelacji w kwocie 30zł. oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 225zł., które Sąd Okręgowy ustalił na podstawie § 12 ustęp 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r.